

Obsah

I. Postavení ženy v socialistické společnosti	11
II. Nová náplň práce ženské sestry	15
III. Osobnost ženské sestry	17
IV. Sexuální biologie.	19
A. Pohlavnost	19
Cytogenní rozmnožování	19
Ovlivnění pohlaví	21
B. Vliv gonád na konstituci	22
Klasifikace intersexuálních malformací	23
Konstituční typy	24
V. Anatomie rodidel	25
A. Pánev	25
Pánevní rozměry	26
Pánevní osa	28
Sklon pánevní	29
Rozdíly pohlavní a věkové	29
Význam pánevních rozměrů	29
B. Svalové dno pánevní	30
C. Zevní rodidla (vulva)	33
1. Hrma	33
2. Velké stydské pysky	34
3. Malé stydské pysky	34
4. Ženská topořivá tělesa	34
5. Vestibulum vaginae (předsíň)	35
6. Bartholiniho žláza	35
7. Vchod poševní (introitus vaginae)	36
8. Anatomické rozdíly zevních rodidel	36
D. Vnitřní rodidla	37
1. Pochva (vagina)	37
2. Děloha (uterus)	37
Anatomické rozdíly	39
3. Vejcovod	40
4. Vaječník	41
E. Pánevní vazivo	42

F. Krevní cévy — Mízni cévy — Inervace	44
G. Sousední orgány	44
H. Topografie orgánů malé pánve	45
Uložení dělohy	46
I. Mléčná žláza	47
VI. Vývoj pohlavních orgánů	50
1. Vývoj vnitřních rodidel	50
2. Vývoj zevních rodidel	52
3. Pohlavní diferenciace	52
VII. Fiziologie rodidel	53
A. Neurohumorální regulace činnosti gonád	53
Gonádotropní hormony hypofýzy	54
B. Cyklické změny ve vaječníku	54
Pohlavní hormony vaječníkové	56
C. Projevy ovulačního cyklu na děloze	58
Menstruace	61
Anovulační cykly	61
D. Zpětná vazba	62
E. Další hormony hypofýzy	62
F. Endokrinologické vyšetření	63
Termín ovulace	63
G. Vývojová období ženina života	65
H. Pohlavní život	69
Oplodnění — plodnost	71
Regulace porodnosti — plánované rodičovství	73
Interrupční zákon	74
Antikoncepcie	75
Antikoncepcie hormonální	77
Intrauterinní pesary	77
VIII. Hygiena ženy	81
IX. Vyšetřovací metody v gynekologii	84
1. Anamnéza	84
2. Vyšetření celkové	86
3. Vyšetření gynekologické	87
a) Vyšetření zevních rodidel	88
b) Vyšetření v poševních zrcadlech	89
c) Vyšetření vnitřních rodidel pohmatem	91
d) Speciální vyšetřovací metody	94
Vyšetření výtoku z rodidel	94
Diagnostický výškrab	96
Diagnostická excize	98
Konizace	99
Prebioptické vyšetřovací metody	99
Kolposkopie	99
Kolpomikroskopie	101
Cytologie	101
Bazální teplota	102
Punkce Douglasova prostoru	103
Hysterosalpingografie	103
Pelvigráfie a pneumopelvigráfie	107
Kuldoskopie	107
Rektoskopie	108
Irigoskopie	109

Pyelografie	109
Lymfografie	110
X. Nepravidelnosti v gynekologické endokrinologii	111
Klinické projevy nepravidelností	111
Příznaky porušené činnosti vaječníků	111
Formy vaječníkových poruch	115
1. Primární vaječníkové poruchy	115
2. Poruchy z nedostatečné nebo odchylné regulace činnosti v systému hypotalamo-hypofyzárním	116
3. Syndrom polycystických ovarií — syndrom Steinův-Leventhalův	117
4. Psychogenní poruchy menstruačního cyklu	117
5. Nepravidelnosti z poruch ostatních žláz s vnitřní sekrecí	118
6. Nepravidelnosti děložního původu	119
XI. Krvácení z rodidel	120
XII. Léčení hormonálních poruch	123
Dysfunkční krvácení	124
XIII. Dysmenorrhoea	127
XIV. Vývojové poruchy rodidel	129
1. Nedostatečný vývoj	130
2. Chybění části rodidel	131
3. Zdvojení rodidel	132
4. Poruchy vývoje zevních rodidel	135
XV. Nepravidelné uložení rodidel	137
1. Sestup a výhřez dělohy	137
2. Sestup a výhřez pochvy	138
3. Nedržení moči	140
4. Otočení dělohy nazad	142
5. Klesnutí adnex	144
XVI. Záněty rodidel	145
Část obecná	145
Rozdělení zánětu	146
Brána vstupu infekce	147
Část speciální	147
1. Zánět zevních rodidel	147
2. Zánět pochvy	149
3. Výtok z rodidel	150
4. Zánět děložního hrdla	152
5. Zánět děložního těla	152
6. Zánět přívěsků děložních	154
7. Záněty pánevního vaziva	157
8. Zánět pánevní pobřišnice	158
9. Léčba zánětů dělohy a děložních přívěsků	159
10. Choroby pohlavní — depistáž	159
a) Kapavka	160
b) Syphilis	161
11. Záněty specifické	162
a) Tuberkulóza rodidel	162
b) Aktinomykóza	168
c) Antropozoonózy	168
Posudková činnost	169

XVII. Endometrióza	170
1. Endometrióza vnitřní	170
2. Endometrióza zevní	170
XVIII. Neplodnost	172
a) Vyšetřovací metody při neplodnosti	173
b) Léčení neplodnosti	173
c) Prognóza léčení neplodnosti	173
XIX. Onemocnění cest močových — gynekologická urologie	175
a) Vyšetřovací metody v urologii	175
b) Onemocnění močových cest	177
c) Funkční poruchy močového měchýře	177
Ostatní poruchy močových cest	178
XX. Novotvary rodidel	180
A. Nádory zevních rodidel	181
Nepravé nádory	181
Nádory nezhoubné	182
Nádory zhoubné	183
B. Nádory vnitřních rodidel	185
1. Nádory pochvy	185
Nepravé nádory	185
Nádory nezhoubné	185
Nádory zhoubné	185
2. Nádory dělohy	186
Nádory děložního hrdla	186
Nepravé nádory	186
Nezhoubné nádory	186
Nádory zhoubné	187
Nádory děložního těla	191
Nádory nezhoubné	191
Zhoubné nádory	194
Prekancerózy — depistáž	195
3. Nádory vejcovodů	200
Nezhoubné nádory	200
Zhoubné nádory	200
4. Nádory vaječníků	201
Malocystická degenerace vaječníků	201
Folikulární cysty	202
Luteinové cysty	202
Fibrom vaječníku	202
Sarkom vaječníku	203
Kystadenom pseudomucinózní	203
Kystadenom serózní	203
Kystadenokarcinom pseudomucinózní a serózní	204
Solidní karcinom vaječníku	204
Metastatické karcinomy vaječníku	204
Teratomatózní nádory cystické	204
Dermoid	205
Nádory z nesprávného rozlišení zárodečné tkáně	205
5. Přehled nádorů rodidel	207
XXI. Onemocnění prsní žlázy	210
Vývojové poruchy	210
Nádory prsů	211

Mastopathia cystica	211
Rakovina prsu	212
XXII. Dětská gynekologie (prof. MUDr. Rudolf Peter, DrSc.)	214
Část všeobecná	214
1. Gynekologické rozdělení dětského věku	214
2. Vyšetřování dětí a zacházení s nimi	218
Část speciální	220
1. Předčasné a opožděné zrání	220
2. Zdánlivě předčasná zralost	221
3. Srůst malých stydských pysků	222
4. Vrozený srůst panenské blány	222
5. Krvácení mladistvých z dělohy	222
6. Výtok z rodidel	224
7. Tuberkulóza	231
8. Novotvary	231
9. Zánět červovitého výběžku	232
10. Poranění rodidel	232
XXIII. Náhlé příhody v gynekologii	233
1. Mimoděložní těhotenství	233
2. Torze adnexálních nádorů	235
3. Krvácení z prasklého Graafova folikulu nebo cysty žlutého tělíska	236
XXIV. Poranění rodidel	238
Poranění zevních rodidel	238
Poranění pochvy	238
Poranění dělohy	239
XXV. Hraniční oblasti gynekologie	241
1. Bolesti v kříži	241
Bolest kostrče	242
2. Onemocnění konečníku	243
3. Appendicitis a adnexitis	243
4. Kongesce malé pánve	245
XXVI. Léčení gynekologických chorob	246
A. Nauka o léčích — část obecná	246
Formy léků	247
Způsob podávání léků	247
Účinek léků v organismu	248
Závislost účinku na stavu organismu	248
Dávkování léků	249
Psaní receptu	249
Šaržování receptu	249
Zajištění nezávadnosti léků	249
Léky ve zdravotnických zařízeních	249
B. Část speciální	251
1. Léky působící na centrální nervový systém tlumivě	251
a) Sedativa	251
b) Hypnotika	251
c) Narkotika	252
d) Ataraktika	253
e) Analgetika	254
2. Látky působící na centrální nervový systém dráždivě	254
Fantastika	255
3. Látky působící na periferní nervový systém	255

4. Látky snižující krevní tlak — hypotenziva	257
5. Antihistaminika	258
6. Léky koagulační a hemostatika	258
7. Léky s účinkem protikoagulačním	258
8. Léky s účinkem antibakteriálním	259
Sulfonamidy	259
Antibiotika	259
Léky proti tuberkulóze	262
Vedlejší projevy při léčbě antibiotiky	262
Antiseptika	263
9. Léky působící na srdeční sval	264
10. Diureтика	265
11. Vazodilatancia	265
12. Laxancia (projímadla)	265
13. Léky proti střevním parazitům — antihelmintika	265
14. Vitamíny	266
15. Léky působící na děložní svalovinu	266
16. Pohlavní hormony	267
17. Cytostatika	267
C. Konzervativní léčba gynekologických chorob	268
1. Léčba popudová	269
2. Léčebný tělocvik	270
3. Fyzikální léčba	270
4. Lázeňská léčba	272
5. Transplantace tkání	272
6. Léčba zářením — aktinoterapie	272
Metodika	275
Ošetření před a po ozáření	276
Radioizotopy	276
Indikace léčby zářením	277
Ochranná opatření	277
7. Chemoterapie zhoubných nádorů	278
D. Operační léčba	279
1. Předoperační příprava	280
2. Premedikace	281
3. Anestézie — znecitlivění	281
Částečná anestézie	282
Celková anestézie	283
Anestézie inhalační	283
Anestézie nitrožilní	284
Anestézie kombinovaná	284
4. Resuscitace	285
5. Pooperační péče	286
6. Rehabilitace	288
7. Druhy operací	289
Operace břišní	289
Operace poševní	290
8. Operační instrumentarium	291
XXVII. Prevence gynekologických onemocnění — dispenzární péče	295
XXVIII. Posudková činnost u gynekologicky nemocných žen	298
Rejstřík	300